

Rosendals trädgård

Klass 6-7 gjorde praktik på Rosendals trädgårdar, här följer elevernas berättelser.

Det var fint på Rosendals trädgård, där fanns en liten bäck, en labyrint, äppelträd och päronträd. Varje dag åkte jag T-bana och så träffade jag de andra. Vi tog 47an till Rosendal. När vi kom dit så började vi plocka fallna äpplen och päron. Sen så började vi riva staketet. Så gjorde vi en stor hög av alla pinnarna. Antoine sa att vi skulle plocka pumpor. Vi plockade stora och små, de användes till en utställning. Sedan så fick vi plocka äpplen, några såldes, några blev till äppeljos och de andra blev grillade. Sista dagen så firade vi Klaras födelsedag. Vi fick en god tårta som var lite seg.

Jasmin Deza

Jag har haft trädgårdspraktik på Rosendal. Första dagen åkte vi T-banan till Rosendal. När vi kom fram så välkomnades vi av trädgårdsmästaren Antoine. Det första vi fick göra varje dag var att plocka fallfrukt i trädgården. Sedan började vi riva ett staket som var gammalt och fallfärdigt. När det var lunchdags gick vi till gården och åt en god lunch. Antoine ville att vi skulle plocka pumpor till en utställning. När vi plockat traktorn full så skulle den tvättas och ställas upp i växthuset. När vi skulle åka hem så fick vi lite bröd med oss hem. Sista dagen vi var där fick vi plocka blommor till våra föräldrar.

Varje morgon åkte jag T-bana till T-Centralen, med Klara och Erika, där träffade vi Ursula och Jasmin. Sedan åkte vi buss till Waldemarsudde. Sen gick vi av och gick till Rosendal. Vi pratade med trädgårdsmästaren Antoine. Han berättade vad vi skulle göra på Rosendal. När vi hade bytt om, hämtade vi vagnen och hinkarna, där vi lade i frukten. Efter det åkte vi traktor. Samuli körde traktorn. Vi tog bort ett staket vid en labyrint, och det gick bra. Efter det åt vi en sorts lunchbuffé och det var jättegott. När vi hade ätit fick vi rast till halv ett. Vi lekte gjorde olika saker. T.e.x. springa, leka och vara vid dammen. Vi skördade pumpor på en traktor som Samuli körde och det gick bra med pumporna. Vi körde upp traktorn med Samuli till växthuset där vi tvättade våra pumpor. Jag och Axel räknade hur många det var, det var 422 pumpor, det var många pumpor. Det var verkligen jätte roligt på Rosendal när Klara fyllde 14 år. Det var sista dagen Klara fyllde år. Efter kalaset plockade vi blommor, förutom Sam för han var sjuk då. Sen var vi klara på Rosendal för det här året. Tack alla på Rosendal jag är stolt över att jag fick vara på Rosendal. Tack för mig.

Sharon Darvish

Innan det hade vi fotat för klassen

Första dagen började vi med att plocka äpplen (som var ruttna, fula och dom som var i halv delade), inklusive päron. Typ en halvtimme senare fick vi riva staketet, det var kul (Tills nästa dag). Andra dagen var som vanligt med äpple och staketen mer kommer jag inte ihåg. Tredje dagen var jag sjuk. Fjärde dagen var jag fortfarande sjuk. Femte dagen var jag frisk. Vi började plocka äpplen och jag fick lite hjälp från Klara ge-

nom att plocka äpplen tillsammans och dela hink. (Bra va?) Helgdag. Helgdag. Ännu en vecka att arbeta och slava. På måndagen åkte jag T-banan med Sharon och Klara, det var trevligt. När vi var framme så mötte vi Ursula och Jasmin (tror jag). Så åkte vi buss till Rosendal. Vi tjejer fick jobba i förväg med att plocka frukter eftersom killarna kom sent. Senare när vi var klara med frukterna så lekte vi i dammen med de andra (Klara, Sharon, Jasmin). Jag får hoppa över till sista dagen. På fredagen jobbade vi med frukter, staketet och pumporna. Det var Klaras födelsedag och fick fira med tårta. Det sista vi fick göra var att plocka blommor. Tack till trädgårdsmästarna.

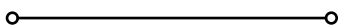
Jag har varit på trädgårdspraktik med klassen. Vi åkte tunnelbana och buss till Rosendal, när vi kom fram mötte vi trädgårdsmästaren Antoine. Första dagen tog vi ner ett förfallet staket. Efter arbetet tog vi en liten rast och åt mat, det var alltid god mat. Efter maten brukade vi samla ihop alla pinnarna och köra väg dom med traktorn till brasan. Vi skördade pumpor och lade dom på släpvagnen. Sedan satte vi dom på kant vid fönstret för utställning. Sista dagen plockade vi blommor, det fanns många blommor, röda, blåa, rosa och orangea. Jag plockade en bukett med fina blommor som jag gav till mamma.

Vi var på praktik på Rosendal. Varje dag fick vi plocka äpplen från marken. Vi har rivit ett staket från 1998. Vi band ihop störarna tio och tio, sen fick vi åka traktor och plocka

pumpor till en utställning. Vi fick världens godaste mat. Och fick hälsa på i bageriet, bagaren var tjock och snäll. Samed ramlade från traktor och stukade sin arm. Det var jättekul att praktisera!

Samed Özkardes

Jag var på trädgårdspraktik på Rosendal. Varje morgon åkte jag till T-centralen och därifrån åkte jag, Erika, Sharon Ursula och Jasmin buss till Waldemarsudde. Vi gick till Rosendal sista biten. När vi kom dit så träffade vi Antoine berättade vad vi skulle göra. Varje morgon plockade vi fallande frukt från trädgården. Sen tog vi ner staketet, det var kul. Vi hade god lunch nästan varje dag. Vi plockade pumpor sen tvättade vi dom försiktigt med svampen. Jag fyllde 14 år på Rosendal. Vi hade kalas, det var kul. Sista dagen fick vi plocka blommor till våra föräldrar.

Café Helylle!

Roligt har det varit(och ÄR) att caféet har kommit igång! Och nu har det fått ett namn som heter duga också. Senaste elevrådsmötet röstade fram det.

Bara det bästa är gott nog, tycker vi, så sortimentet är enbart ekologiskt/biodynamiskt. Här serveras runt tio-rasten, te, kaffe, juice, tre sorters pålägg på två sorters bröd, som bakas om natten av munkstuderanden på Sattwa Naturbageri, och hämtas där klockan 07.30 på morgonen. Sen åker vi med de varma doftande bröden till Café Helylle och sätter igång med att göra allt klart till rusningen, som börjar tidigare och tidigare...

Mellan 60 och 90 härliga smörgåsar går åt.

Våra ambitioner är som sagt höga: Ekologiskt, Gott, Vackert och Nyttigt till låga priser! Eleverna betalar 5 kronor för allt, vare sig det är smörgås, juice eller sesamkaka. Vuxna betalar 10 kronor för smörgåsar och 5 kronor för allt övrigt.

Gensvaret har varit enormt positivt från alla håll! En samlingspunkt har skapats. I alla fall en början! Önskemål om att ha öppet några timmar efter lunch har framförts.

Stödföreningen garanterar och sponsrar verksamheten tills vidare. Om vi blir fler föräldrar och mor/farföräldrar? som hjälper till kan vi kanske tillfredsställa önskemålen och dessutom gå "runt".

Har du frågor och vill hjälpa till med något så hör av dig till någon av oss;

Elvira 08-604 94 08

Klara 08-94 40 19

Suzanne 08-641 29 02

Välkommen, både att titta in, ta en kopp och/eller hjälpa till!

Stödföreningen den 7 november 2007

(Caféet öppnade den 8 oktober 2007)

Efterlysning nr 1

Vi behöver böcker på engelska, romaner och reseskildringar. Lämnas till kansliet med hänvisning till Solange Murphy. Kontakta Solange vid frågor!

Efterlysning nr 2

Vi skulle behöva **uppdatera några av våra datorer på skolan** och vi undrar om någon person/företag uppdaterar sina maskiner och kanske får några över? Prestandan behöver vara sådan att det går att installera Windows XP samt koppla till nätverk, dvs helst 512 MB ram och Pentium 4 eller motsvarande. Inget krav på bra grafik eller ljud, dessa datorer kommer i första hand att användas till ordbehandling. Både med och utan skärm/tangentbord/mus är intressant. Kontakta gärna Solange om du har frågor! Telefon: 070-838 11 87

Marie-Antoinette

Marie-Antoinette föddes den 2 november 1755 i Österrike. Vid 14 års ålder skickades hon till Frankrike för att gifta sig med kronprinsen Ludvig XVI, äktenskapet blev dock inte fullbordat förrän efter 7 år. Marie var uttråkad på slottet och för att roa sig hade hon storslagna fester, såg på opera i Paris och köpte mängder av klänningar och skor.

Till en början var hon väldigt populär hos folket, men när svälten i landet blev allt värre spreds det rykten och förtal mot henne, på grund av hennes liv i överflöd.

Ett tag hade hon "rockstjärnestatus" med sina trendbrytande vanor och även en stor stilikon.

Hon födde efter flera år en arvinge till tronen. Men både hon och Ludvig slutade sina kungliga liv vid giljotinen under den franska revolutionen.

*Esbjörn i Undenäs, Ulvhild i Giresta, och så hon
vars namn vi inte vet:
Medeltida mirakelbarn och deras föräldrar*

Hur hade barnen det i Sverige under medeltiden?

Det är inte så lätt att veta. Då och då hittar visserligen arkeologerna barnskor, dockor, barkbåtar, lergökar – tysta, stillsamma monument över medeltida pojkar och flickor och deras barndomslekar. Men överlag ger de skriftliga källorna sällan någon närmare inblick i vanliga medeltidsmänniskors vardag, och det gäller inte minst barnen. Men det finns ett undantag. Det är de medeltida mirakelberättelserna.

På medeltiden var vi katoliker i Sverige och trodde på helgon, dvs avlidna människor med gudomliga egenskaper. För att bli officiellt utnämnd till helgon krävdes bevis på ens helighet. Mirakelberättelserna var tänkta som sådana bevis. Muntliga vittnesmål från människor som i en eller annan akut krissituation – sjukdom eller olycka – åkallat någon sådan helgonkandidat och fått hjälp, plitades noggrant ner av en präst och skickades till påven i Rom. En fjärdedel av dessa mirakelberättelser handlar om barn – ibland angivna med namn och ålder, oftast inte – som råkat ut för något och blivit hjälpta av Heliga Birgitta, Heliga Katarina eller något annat av de svenska helgonen.

Mirakel... Helgon... Jojo. Trams, säger vi idag. Nåväl, det kan väl hända. Ändå står dessa människor oss närmare än vi tror. Deras omsorg om sina barn har kanske medeltida dräkt, men omsorgen är densamma. Man kan ibland få för

sig att dessa så annorlunda människor – katoliker, bönder, analfabeter för så länge sedan – också hade en annorlunda relation till sina barn. Men i den märkligt närgångna bild av både barnens liv och deras föräldrars relationer till sina barn som mirakelberättelserna ger, möter vi, tvärs igenom alla århundraden som gått, föräldrar precis som vi själva, inte i vad de upplevde utan i vad de kände. Det är ingen slump att landskapslagarna från 1200-talet inleder en av paragraferna om arvsbestämmelser med orden: ”Om fader eller moder med gråt och klagan ärver sitt barn...” Ta t ex smeden Torsten på Svartsjölandet. Under slåttern år 1308 kom han körandes hem med ett lass hö och hans treårige son, glad över att se pappa komma, sprang honom till mötes, snavade (naturligtvis) och hamnade under kärrans hjul. Pappan, fullkomligt bedrövad över sin egen skuld till olyckan, ”tog barnet i famnen”, sägs det i mirakelberättelsen, och bad till Erik den helige att lillkillen inte skulle dö ifrån honom. Här får vi alltså veta något så enkelt som att den lille parveln tyckte om sin pappa, och att hans pappa tyckte om honom.

Det är i medeltidsbarnens farliga vardag som olyckorna – och ’miraklen’ – sker. Det är barn som faller i brunnar och kvarndammar, barn som faller från tak, loftgångar och broar, barn som går genom isen på vintern eller blir sparkade av hästar, barn som får stockar eller hett vatten över sig eller gör sig illa på knivar, barn som sväljer nålar, barn med ögonvärk eller epileptiska anfall. Även sättet barnen lekte på känner vi igen. Det sägs t ex påfallande ofta att barnen sprang när något hände (discurro på latin, dvs ’springa omkring’). På ängen sprang de, de sprang på isen, på gårdsplanen, i skogen, överallt sprang de – som den lilla flickan någonstans i Östergötland år

1441 som sprang ”på barns vis” med en kniv och skadade sig på den. Att pojkar lekte vilda lekar går heller inte att ta miste på. Sexåriga Lars bröt t ex benet en dag på sensommaren 1474 när en bjälke gick av under en vild lek med kamrater i en lada i Aska by i Östergötland.

Barn springer. Barn är också nyfikna. Julen 1472 ville treåriga Esbjörn Finvidsson i Undenäs i Västergötland smaka på julölet som stod och puttrade på spisen, men kitteln välte och tömde sitt kokheta innehåll över honom. Pappa Finvid blev förtvivlad ”eftersom han älskade sitt barn så ömt”, står det, men han bad till Heliga Katarina, och Esbjörn överlevde. Fyraåriga Ulvhild från Giresta i Uppland föll från ett tak 1304, och en flicka på två år i Skänninge lyckades komma upp på kanten av en tunna, men föll huvudstupa i och höll på att drunkna – i pappas öl.

Det är inte bara i leken och i hemmavardagen olyckorna sker, utan även i arbetet. Särskilt drabbade var pojkarna, som tioåriga Torer som 1472 klämdes fast under en stege när han hämtade hö i ladan, eller tolvåriga Peter som en lördagskväll i juni 1473 fastnade i ett fisknät under laxfiske tillsammans med sin storebror vid Motala ström och drogs ner i vattnet. Olov från Visnums socken i Värmland var bara tre år när han, förmodligen ganska stolt (och därför oförsiktig?), fick i uppdrag att hämta mer ved till brasan och fick två stora stockar över sig i vedboden. Här går så en skiljelinje mellan vad vi kan känna igen och vad som är främmande – medeltida barn lekte men de gick inte i skolan, nutida barn leker också men de arbetar inte. Men ta inte miste; dessa medeltida föräldrar var inte kärlekslösa barnplågare, de var fattiga och underkas-

tade tvång från snart sagt alla håll. Och de skuldkänslor som olyckorna väckte hos dem är desamma som våra.

Det ligger i mirakelberättelsernas natur att allt alltid slutar väl. Men man får inte glömma alla de föräldrar som också ropade på hjälp från himlen men istället fick den vedervärdiga uppgiften att snickra ihop sitt eget barns lilla kista. Under medeltiden hade ett nyfött barn bara 30 procents chans att uppleva sin femårsdag. Från de flesta föräldrar i den höga barnadödlighetens tidevarv fick alltså prästerna aldrig höra några berättelser av tacksamhet.

Några av de mest gripande berättelserna handlar om barn som gått vilse och försvunnit i skogen. Engelska Madeleine McCann är kanske inte någon bra modern parallell med tanke på hur fallet utvecklats. Men alla nutida föräldrar som tappat bort sin son eller dotter i folkvimlet i Farsta Centrum eller på Gröna Lund eller någon annanstans vet precis hur t ex Johan Svensson i Grava socken i Värmland kände sig den dagen i början av 1400-talet då hans dotter (vi vet inte hennes namn) försvann i skogen. Mängder av grannar slöt solidariskt upp till skullgång. I hela åtta dagar pågick letandet, utan resultat. Då stod Johan inte ut längre. På den åttonde dagen föll han, stora starka karln, på knä mitt i djupa skogen och lovade Heliga Katarina med hög röst att offra sin egen gård, bara han fick sin lilla dotter tillbaka. Hon var tre år.

Mirakelberättelserna syftar i slutändan till att hylla Gud. Men mellan raderna, så att säga i förbifarten, är de också en hyllning till Människan och till den tidlösa föräldrakärleken. Johan Svensson i Grava trodde på Heliga Katarina, och hans

offergåva var allvarligt menad. Han avstod frivilligt sin egen gård för sin dotters liv och det kan bara betyda en sak – han var innerligt fäst vid henne. Ja, så innerlig var denne fattige bondes kärlek till sin lilla dotter att hans gård, hela hans livsuppehälle och livsverk, framstod som materiellt småkrafts i jämförelse med henne. De kraftansträngningar som Johans sockengrannar gjorde – en massa viktiga gårdssysslor fick ju läggas åt sidan – tyder också på att de förstod och levde sig in i hans fasa, precis som mängder av människor i den globala byn går skallgång efter Madeleine McCann. Man kan också räkna med att Johan Svensson, om han hade levat idag, hade varit bland dem.

Visserligen har nutida föräldrar knappast någon gård att skänka bort. Men om det skulle vara så, att det var deras lillflicka eller lillgrabb som försvann plötsligt en söndageftermiddag i Farsta Centrum eller på Gröna Lund eller någon annanstans, så skulle de förmodligen göra samma prioriteringar som Johan Svensson gjorde då för 600 år sedan. Och nutida föräldrar, hur nutida de än är, kan i sitt oroliga sinne faktiskt också i den situationen falla på knä inför hela universum och be en bön som i princip är densamma som bonden, katoliken och analfabeten Johan Svensson bad då för så länge sedan: "Vad som helst, Gud i himmelen, men inte detta."

Så kan en medeltida bonde bli en av oss och hans känslvärld begriplig eftersom han var en pappa, han också.

Dag Retsö

Why did women suddenly get so much power?

På gymnasiet arbetar vi bland annat med argumentation för och emot, och jag uppmanar eleverna att i uppsatser argumentera för ganska vansinniga saker. Här är ett exempel på en argumenterande uppsats från en elev i förra årets 11:a.

Solange Murphy

I'm going to try to find out whether women really are as less worthy than men as they sometimes seem to be. Men have always been dominating the world's cultures (with few exceptions) until just a few decades ago, that's a fact. My question is why it took women such a long time to become socially equal to men. I know that some people hold on to that it hasn't happened yet, but compared to the way things were a hundred years ago, I think we've come quite far in the right direction, at least according to the women.

I don't know what's caused it and why it happened, and it certainly doesn't have anything to do with our bodies. I mean men have always had the physically superior bodies, and why is it that women now have pretty much the same status as men, when our bodies remain just the same as some thousand years ago? The men haven't become much weaker, and the women haven't become much stronger, not that I've noticed anyway.

So whatever it is that's happened, it must have taken place in our heads. I wonder if it's the women who have simply outsmarted us (much unlikely, but if it's true, it was about time) or if we, the men, have just come to realise that everyone after all is equal.

I think it's because of the modernization of our society, that muscles doesn't matter anymore, it's all about our brains now, and then, women have almost as big a chance to succeed as men have, and I guess that's good somehow.

(Please notice that this is written with some humour)

By Dag Nyström

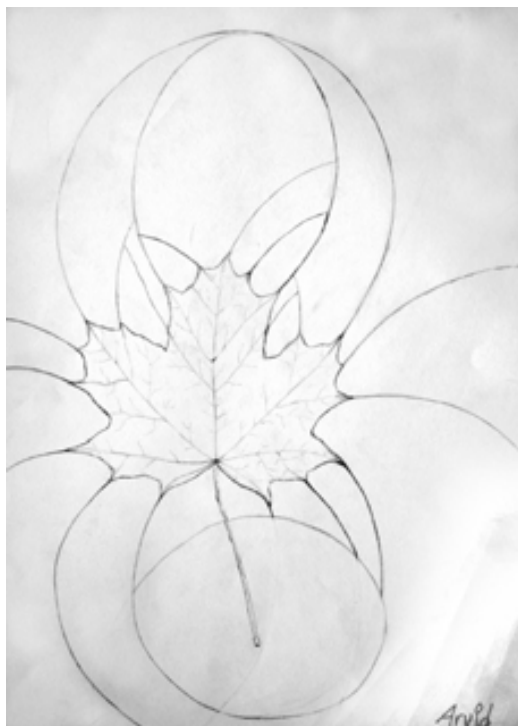

Hantverksdagar 2007

Inför julmarknaden träffas vi under två lördagar i matsalen för att tillsammans lära oss olika hantverk och tillverka saker som vi sen säljer på basaren.

**Lördagen den 17/11
mellan klockan 10.00 och 15.00
och
Lördagen den 24/11
mellan klockan 10.00 och 15.00**

**Ljusrullning
Ullhantverk, Lia Pizarro
Dockor, Marie Spång
Papperspyssel, Christian Strömberg
Martinskoleväskor, Susanne
Vi är öppna för andra förslag
(halm, kransar etc)
Vi bjuder på kaffe, frukt och kaka
Varmt välkomna!**

Tankar om gymnasiets framtid

**Torsdag 22 nov kl
19-21 i Musiksalen**

**Jessica Thorell och
Sven Wängberg
kommer och
berättar om tankar
som lever i
gymnasiegruppen.**

**Kom och bidra med
dina tankar och
synpunkter!**

Kaffe o kaka

Alla intresserade är hjärtligt välkomna!

Föräldrareferensen

genom Susanne Hedberg och Britf Hirase

Gästelev på gymnasiet

En tysk flicka som vill komma till Martinskolan nästa termin och gå i klass 10 söker boende. Hennes presentation kan ni läsa nedan. Det är en mycket pålitlig tjej från en "gammal" Waldorffamilj. Rekommendationer finns!

Hallo, ich bin Ragnhild Wäsche. Ich bin 15 Jahre alt und habe fünf Geschwister. Wir wohnen etwas außerhalb von Weimar, einer kleinen Stadt, mitten in Deutschland. Seit der ersten Klasse besuche ich hier eine Waldorfschule, interessiere mich aber sehr für andere Schulen. Außerdem bin ich schon seit einigen Jahren immer wieder von der schwedischen Sprache und der Kultur begeistert. Nun würde ich gerne für ein halbes Jahr nach Schweden kommen um die Sprache besser zu lernen. Ich würde dann von den Weihnachtsferien bis zum Ende des Schuljahres die Martinskola besuchen wollen, und suche nun für diese Zeit eine Wohnmöglichkeit, eine Gastfamilie. Ich kann mir auch gut vorstellen in eine Familie mit kleinen Kindern zu kommen, wo ich dann auch Babysitten könnte.

Über Rückmeldungen freue ich mich sehr! Meine e-mail-adresse ist: rainy92@msn.com

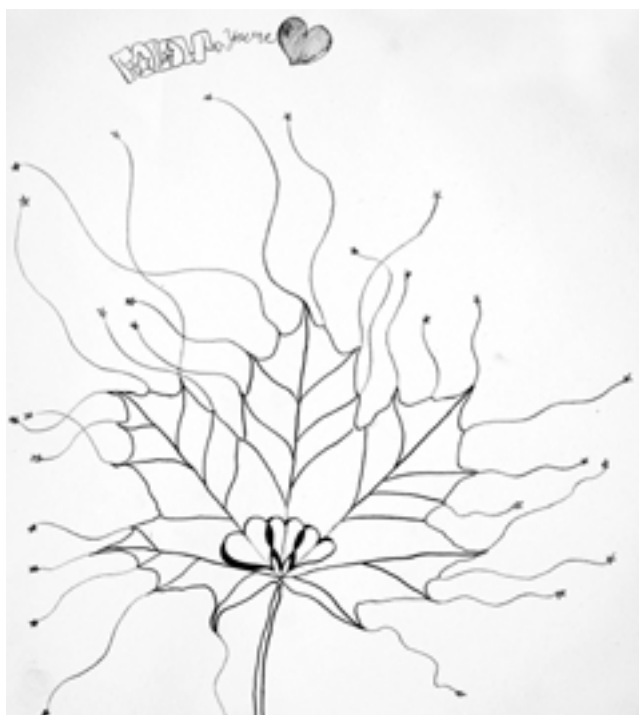
mit lieben Grüßen

Ragnhild

Hej, jag heter Ranghild W. Jag är 15 år och har fem syskon. Vi bor utanför Weimar, som är en liten (men känd) stad mitt i Tyskland. Ända sedan åk ett har jag gått i en waldorfskola här men är intresserad även för andra waldorfskolor. Dess-

utom är jag sedan några år tillbaka mycket intresserad av den svenska kulturen och svenska språket. (Ranghild pratar redan utmärkt svenska) Nu skulle jag jätte gärna vilja komma till Sverige för att lära mig språket bättre. Jag skulle vilja stanna hela vårterminen och gå på Martinskolan. För detta syfte söker jag ett boende, en gästfamilj. Det skulle vara kul att få bo hos en familj med små barn, för då kunde jag erbjuda mig att sitta barnvakt.

Intresserade kan vända sig direkt till Ranghild på den angivna e-mail adressen eller till Anna Björnsson, klassföreståndare i klass 11 på tel. 0736-415 506.

Julmarknad i Martinskolan
Lördag 8 december
11.00-16.00

Arbetsuppgifter för föräldrar:

Fredagkväll 7/12

gör vi alla förberedelser för marknaden, på lördag morgon ska alltså allt vara klart och vackert.

Vi i styrelsen finns på plats från kl.16.00 för att jobba med föreberedelser och i år har vi den nystartade pynt- och kransgruppen (i klassrum 10) som ger tips och råd till utsmyckningen.

Ta med verktyg och gärna även färdig pynt i Waldorfanda som ni skänker eller lånar ut.

I stort gäller:

Du som deltar i följande arbetsgrupp; ljusrullningsgruppen, serveringsgruppen, delikatessgruppen, dockgruppen, pappersgruppen eller pynt- och kransgruppen gör din arbetsinsats främst i den gruppen på basaren.

Du som inte är med i någon arbetsgrupp deltar i klassuppgiften tillsammans med föräldrarna i ditt äldsta barns klass men i vissa fall krävs dock dubbla insatser. Exempel alla som har barn i klass 1 gör pepparkakshus, alla med barn i barnträdgården samt klass 1-4 bidrar med fiskdammsnapp.

I familjer där en eller båda föräldrarna är medarbetare, deltar familjen i basararbetet på samma villkor som de övriga familjerna på skolan!

Pepparkaksland

Föräldrar i 1A och 1B gör pepparkakshus, men andra som vill är välkomna att göra ett litet, stort, kul pepparkakshus, eller en vacker pepparkslykta. Tänk på att göra pepparkakshus i "lägenhetsvänliga format" dvs inte för stora.

Fiskdammsnapp: (15 st + 3 st till barnbasaren)
skänker alla familjer i klasserna 1-4 + lekskolorna + lillklasserna

OBS! ej godis eller plastleksaker, ej inslagna! Gärna med anknytning till julen. Tänk på lämpliga napp till 11-12-åringar och pojkar!

Lämnas på kansliet fram till kl.12 på fredag eller från kl.16 på fredag i klassrum 2B.

Till handelsboden i klassrum 4

OBS! Förra året tog varorna i handelsboden slut väldigt fort så lämna så mycket du kan.

Alla familjer (lekskolan, klass 1-12) lämnar varor.

Hembakat julgodis, sylt, saft, mm. Tips: förpacka snyggt och skriv innehållsdeklaration. Varorna lämnas i förväg på kansliet fram till kl.12 på fredagen eller från kl.16 på fredag i klassrum 4.

Bakning till matsalen:

Bullar el. lussekatter: klass 5+6, 20st/familj.

Småkakor: klass 8, 20 st/familj.

Lämnas fredag kväll eller lördag morgon i matsalen.

Bakning till glöggcafé.

Lussekatter: klass 9 , 20 st/familj.

Pepparkakor: Klass 4+7, 20 st./familj.

Lämnas fredag kväll eller lördag morgon i LP korridoren.

Bröd och smörgåsar till Café Rudolf: Görs av klass 12.

Till loppmarknaden:

OBS! Förra året tog varorna i loppisen slut väldigt fort så lämna så mycket du kan. Det ska vara fina, hela och rena prylar.

Exempel: husgeråd, lampor, tavlor, skidor, pjäxor, skridskor, pulkor, mindre möbler, leksaker, spel, dukar, tomte- och lussekläder, mm.

Lämna gärna direkt till Marie-Louise på kansliet. Fråga mormor, morfar, farmor, farfar, kusiner, grannar och vänner om de vill skänka några fina saker.

Till Mistel- och Julkransförsäljning

Kransar görs i klassrum 10 av den nystartade pynt- och kransgruppen. Alla som tycker det är kul och vill lära sig hur man binder kransar är välkomna att delta.

Ekokorvgrillning och grill förbereds av klass 11 före basaren.

Pizzabakning förbereds av klass 6 före basaren.

Med vänlig hälsning

Stödföreningens styrelse

Eurytmi-terapi (läkeeurytmi)

Jag går på eurytmiterapiutbildningen i England och skall nu göra min praktik med stöd av en erfaren handledare.

Jag tar emot dig som har problem med ryggen, magen, huvudet ...

De terapeutiska rörelserna balanserar och stödjer kroppens egen uppbyggande och helande kraft.

Intresserad? Kontakta mig på 08-551 715 52

Johanna Korppi-Tommola

Till minne

Britt-Marie Lindberg, Martinskolans mång-
åriga medarbetare har avlidit i oktober 2007.

**Julmarknad
i Martinskolan
Lördag 8 december
11.00-16.00**

Servering, hantverk, ljus, pepparkaksland,
musik, fiskdamm, vedugnspizza, handelsbod,
konstutställning, försäljning av hantverk,
elevutställning, ullverkstad, waldorfdockor,
kransar, blommor och mistel.

Café Rudolf, täljhörna, julpyssel,
loppmarknad, stenar, dockspel, bokförsäljning,
konsert, konstutställning, estniskt hantverk
från vår vänskola i Estland. Häst och vagn.

Adress: Munstycksvägen 18, 123 57 Farsta
T-bana Hökarängen

Telefon till expeditionen 08-604 38 27 (9.00-12.00)

inför julmarknaden 2007

Ansvarigt barnombud
Medarbetare
Elina Nurmi-Gibert, Natalis Garde (Solejnterri), Mina Eriksson (Solskåpa), Victoria Bonforn Redwood
Sofia Wirtberg TA, Mirna Gustavsson Ilsechi TB
Vanja Skog, Brigitta Enderö
Lis Pearce Hässel, Susanna Carlsson
Majro Mikellund
Carolina Rosengård
Christian Strömberg
Maria Lunde
Brigitta Enderö, Eva Erikson
Linda Ho Humble
Andreas Hickman
Christian Rodriguez
Maria Tell, Johan Erikson Hässel
Lena Kvarn-Holman
Sören Holmquist
Gunnelin Vuori-Dougan Hässel 7-9 Jan Anette Karlsson
G-Ann Stefan Boag, 7-8-Sara Ann Söhr, 1-10 Maria Kvarn, Penny Lindqvist, 11-12-14 Britt Hässel
Maria Spång
Peter Modberg, Anna Fuchs
Lilika Pettersson
Gert Barthlund Inkeriäinen, Michélequino Sobos
Sittellösningspans sju rekryterad barnvar
Susanna Holmberg
Bengt Aspöden
Katarina Theodorsson, Elina Nurmi, Andreas Hickman

6-åringens väg till skolan

Nu var det dags igen! Den nya politiska ledningen vill införa skolstart vid 6-års ålder!

Det blir en utmaning även för waldorfskolor. Vågar vi stå för våra pedagogiska värderingar? Vågar vi stå för den första 7-års periodens betydelse och helhet eller böjer vi oss för ramar som anges av politiker vilkas viktigaste motiv i skolstartsfrågan enbart är ekonomiska?

Det var för ca. 10 år sedan jag sist var engagerad i 6-årsfrågan, då var mina egna barn i förskoleåldern. Frågan lyftes fram som ett oundvikligt steg mot EU- standardisering.

Argumenten man använde var att skolstarten sker redan vid 5 års ålder både i England och i Frankrike. Varför skall Sverige envisas om en skolstart vid 7 års ålder?

De verkliga ekonomiska motiven talades det inte så högt om. Det fanns stora barnkullar, barn som var födda 1990 och 1991.

På det sättet kunde staten spara mycket pengar genom att slussa in 6-åringarna till en mycket billigare verksamhet runt om i landet.

På vår waldorfförskola skrev en grupp föräldrar brev och samlade in protestlistor. För första gången i mitt liv vågade jag skriva ett brev till en politiker. Han kontaktade mig och ville lyssna på mina argument. Jag blevglatt överraskad.

Den gången fick waldorfförskolorna dispens för att kunna behålla sina 6-åringar integrerade i barngruppen. Även waldorfskolorna tog ställning i frågan. Vi föräldrar kände oss nöjda. Det gick att påverka! Men hur länge till?

En intellektualisering av förskoleverksamheter har skett och sker i allt större omfattning.

Allt fler förskollärare söker sig till skolans värld. Utvecklingen gynnar många, men definitivt inte barnen.

Som barn har jag aldrig gått på någon förskola. Jag tillbringade nästan hela min första 7 års period med min mormor. Jag kunde sitta i timtal i köket och betraktade henne med glimmande ögon, eftersom hon utstrålade en sådan glädje, då hon arbetade. Jag fick ibland hjälpa henne att handla, diska, sopa och tvätta golvet.

I dag betraktas det visserligen som en ostimulerande social omgivning, men jag var nöjd!

Som vuxen känner jag en enorm vördnad för de här barnomsminnena, eftersom de skänker entusiasm i mitt arbete dagligen. Jag undrar själv var jag får kraften ifrån om inte från henne? Den mesta tiden tillbringade jag ändå med att leka helt ostört i ett flöde utan tidsbegränsningar.

Mina bästa lekdagar var över, då vi fick kallelsen till skolan.

Jag kommer ihåg hur rädd jag var att möta den "stora skolan" med så många främmande människor.

Intagningsgruppen ställde frågor som man förväntade sig att få rätt svar på.

Rätt som det var löd frågan: - "Hur många ben har en höna?"
- "Fyra!" -svarade jag snabbt.

Min pappa rynkade sin panna, och jag förstod att svaret var nog inte rätt. När vi kom hem från skolan samlades familjen kring mig och alla blev riktigt oroliga över det , hur jag kommer att klara mig i skolan?

- "Hon behöver väl inte vara så duktig i skolan. Hon kan arbeta med någonting som passar henne." - försökte mormor försvara mig.

Men min pappa var obönhörlig. - "Gå ut och räkna benen på hönsen!"

När jag tänker tillbaka på mig själv som 6-åring blir jag vemodig. Jag kommer ihåg hur bekymrad jag var över att mina armar och ben växte ifrån mig. Jag ramlade jämt. Dessutom var jag inte samma söta lillasyster som älskades av alla - tyckte jag.

Jag kände mig som en ful ankunge. Till och med min bästa kamrat, en pojke i samma ålder slutade att leka med mig, för nu har jag blivit en tjej.

Jag har förändrats både i mitt inre och i det yttre. Det började jag förstå, men vad som väntade mig i skolan skrämde mig mer och mer. Jag klarade de första övningarna galant.

Rita bokstäver, teckna sagobilder, lyssna på fröken och räcka upp handen om man hade någonting att säga. Det var många barn som hade svårt med de här uppgifterna.

Efter avslutningen kunde jag överlämna mina toppbetyg till mormor. Alla i familjen var stolta över mig. Men hur kunde jag klara mig så bra? Jag bar inom mig en trygghet som hjälpte mig att övervinna svårigheter. Jag var ett litet barn, men hemmets trygga miljö omfamnade mig även i skolan.

Genom åren har jag samlat på mig en del material för att bättre förstå 6-åringens speciella behov och här tänker jag delge det:

*Från 6-årsålder är hjärnans storlek 2/3 del av den vuxna människans, men på kort tid kan den koppla upp sig en neuron till 50000-70000 neuroner, vilket är en kapacitetsökning med 5-7 gånger.

Kapaciteten är större än den någonsin har varit eller någonsin kommer att bli.

*6-åringen avskärmar sig från världen utan att veta varför. Porten till den lekfulla närvaron är stängd, inspirationen är avskuret.

6-åringen upplever sig som uttråkad, ensam, övergiven. Det som är det viktiga, har just nu en chans, att barnet blir verksamt ur egen kraft. Det klarar inte tråkigheten länge, så småningom återgår det till leken igen.

* Anteckningar från ett föredrag av Matti Bergström: "Det går en formström genom hela systemet (hjärnan). Alla övergångar är en kris för hjärnan.

Kaos har två sidor: en kreativ sida och en destruktiv sida.

En för tidig skolstart kan förorsaka:

Monotoni som försämrar hjärnans kapacitet. Ju mer vi stör dessa centraler -lymbiska systemet- lekens centrum, desto mindre mognar dess centraler. På de högre nivåerna kan inte utvecklas normalt, den teoretiska, talande och skrivande delen.

Om övergången inte kan ske fritt, blir man oförmögen att lösa kriser. Man kan inte känna sig säker. Självkänslan blir lidande.

Det uppstår en överbelastning och hjärnans förmåga att behandla kunskap sänks,. Kreativiteten sjunker. Hjärnan flyr från problemet."

*Fysiskt - Vilja: Barnet behöver röra sig, kroppen måste kännas bra att vara i, det är en förutsättning för att barnet skall kunna sitta still i skolan.

*Själsligt - Känslan: Bäst kan man iaktta känslolivets utveckling genom leken. Leken förvandlas nu, lekens skaparlust förvandlas. Allt blir tråkigt. Samtidigt blir leken målmedveten.

Barnet vill veta vad som är på riktigt. Det jagar efter verkligheten. Det är mycket välgörande för barnet att se människor

arbeta och i möjligaste mån få delta i arbetet. Barnet blir öppet för auktoritet, personen som tar hand om barnet måste kunna något, barnet vill se upp till den.

Hos det mindre barnet var Jag och världen ett, det luckras upp nu.

En skiljevägg upprättas mellan yttervärlden och innevärlden. Vill man nå barnets inre värld måste man överskrida en tröskel, eftersom barnet känner sig hemmastatt.

*Andligt - Tanke: Det sker ett filosofiskt uppvaknande hos barnet. Barnet ställer ofta frågor som rör sig kring existentiella frågor. Finns Gud?

Barnet vill orientera sig i världen, vill hitta sammanhang. Barnet bär inom sig en visdomsaspekt. Lögn: Frestelse att medvetet ljuga finns. Samtidigt blir barnet förskräckt om det inte blir trodd.

En förändrad attityd gentemot vuxenvärlden: Håller vi måttet? Är vi att lita på? En sund auktoritet är välgörande.

De vill få uppgifter och ansvar.

Mardrömmar är ganska vanliga. Det är något som hotar utifrån. Vanligt att barnet drömmer om att någon av föräldrarna dör.

Ett nyanserat rikt språk i ett naturligt umgänge hör till förutsättningarna för att barnet skall förbinda sig med språket. Allt som har med språket att göra bidrar till ett differentierat tankeliv.

Barnet uppnår förmågan till ett bildartat tänkande. För att kunna nå barnet bör vi berätta bildartat-konstnärligt.

Förskollärare och lärare i waldorfskolor står inför ett viktigt vägskäl. Tror vi fortfarande på barnets inneboende kraft, att kunna utvecklas i sin egen takt? Att kunna foga sig in i skolans värld med en inre säkerhet och balans? Tillåter vi det att göra det?

Allt fler waldorfskolor startar egna 6-årsgrupper, vilket jag tycker är väldigt bra så länge barnen kommer från vanliga, kommunala förskolor och förbereds för waldorskolan.

Men jag tycker inte att de skall lockas från waldorfförskolorna!

Vad gör vi i waldorfförskolan med våra 6-åringar som motiverar att vi vill behålla dem?

Jag tänker tillbaka på förra året, då mina ”småbarn”, som jag har tagit hand om i fyra år helt plötsligt började testa mig i mitt förhållningssätt både i mitt inre och i det yttre.

Jag tänker inte bara på vilken omvandling det sker just i 6-årsåldern vad det gäller aktiviteter i förskolan: dvs. flöjtspel, längre sagor, konstnärliga inslag då 6-åringens utveckling i bildskapande skjuter i höjden, eller på praktiska arbeten som barnen hjälper till i olika arbetsmoment.

Nej! Mina tankar leds tillbaka på de stunder, då våra samtal i barngruppen gjorde det möjligt, att vi nuddade varandra i en själslig sfär, där tolerans var ett givet ledmotiv.

När man har tillbringat en stor del av sin vakna tillvaro som barn på en förskola i 4 års tid med samma pedagog, kan fres-telsen bli stor, att man faller in i beteendemönster som kan såra någon. Men om dialogen lever som en sann förbindelse mellan barnet och pedagogen, så skapas det även en trygg lek atmosfär och tolerans gentemot kamraterna.

Då överbyggs olikheterna med en outtalad plats som är given för alla som går i denna barngrupp.

Det sista året på förskolan ger en möjlighet för pedagogen att dagligen förbereda barnet inför skolan.

Det skall förberedas med meningar som: - "Jag vet att du kan, därför att jag känner dig. "

- " Innan du börjar skolan får vi hjälpas åt att du lär dig det...."

Det kan hända att barnet har varit mycket tystlåten och det börjar ifrågasätta oss och busa.

Då kan man som pedagog bli mycket glad, att det har äntligen lossnat, att barnet vågar ta sina små steg mot världen.

Barnet i 6 års ålder testar oss i vår "vuxenhet" ifall vi krymper eller växer inför barnens ögon beror på oss själva. En sak är säker. Vi kommer att bli granskade av 6-åringen. Håller vi måttet? Står vi för det vi säger i alla lägen? Det ger även möjlighet för oss vuxna att växa i vår roll som ledsagande pedagoger, att nå upp till vårt högre Jag.

All kritik och påpekanden av 6-åringen bygger sig på ett förtroende mellan barnet och pedagogen. Det förtroendet får man inte så lätt. Det tar flera år att utveckla i en daglig upplevelsesfär.

Minnesbilder från förra året:

Vid matbordet förde vi en dialog: "Kan man bli kär i en hund?"- ställde någon en fråga. Jag tyckte inte det, utan sa att man kan tycka om en hund.

"-Det kan du inte veta för du är inte född här, du kan inte så bra svenska.."-sa någon. Samtalet slutade i skratt och många försökte ge en bild av det, vad de tyckte om det, när kan man säga, att man är kär.

Eller en annan dag, då vi sjöng önskesången: Jag fick en intuition att be dem, att den här gången fick de önska sig någonting till världen, inte åt sig själva.

Jag kommer ihåg vilka fina önskningar de kom med: - " Samla mjöl och baka för barnen som inte har mat. Dela ut leksaker, pengar till fattiga barn osv. " Jag blev så glad i hjärtat därför att de har utvecklats så mycket från att ha ett ständigt "Jag-behov" och kunde känna sig in i andras behov.

När blir man skolmogen förresten? Blir man det om man kan forma bokstäver, då man kan räkna, rita hus och människa? Eller börjar det då man kan känna vad andra behöver, då man kan lyssna och berätta framför en grupp. Då man börjar visa tolerans gentemot andras beteenden och olikheter?

I skolsammanhang en grupp på 28 barn är en chockartad upplevelse för barnen.

Hur hinner man lyssna på andra om man inte har en inre ro som man har successivt utvecklat under sin första 7 årsperiod i en förtrogen hem och förskolemiljö.

Hur kan man överhuvudtaget förvänta sig, att barnet lär sig någonting, innan man har skapat en trygg social miljö kring det?

Det är först då inläringen kan ta fart, då lär jag mig inte för att man förväntar sig av mig att göra det, utan för att jag vill det! Vägen dit är lång i en första klass.

Utmaningen ligger framför oss. Tror vi waldorfpedagoger att den första 7- års perioden ger en inre kraft och möjlighet till växande eller anser vi att tiden är inne då barnets väg och förberedelse inför skolstarten skall avkortas?

Från skolans sida anser man som en självklarhet, att barnet har samma klasslärare i minst 7 år.

Jag förundras över, att det inte är en självklarhet, att man i förskolan har möjlighet att följa barnet till 7 års åldern.

Kan orsaken ligga i det, att riktigt små barn har börjat på waldorfförskolor?

Vi har försökt skapa en så hemlik miljö som möjligt, och har utformat våra småbarnsgrupper så, att vi flyttar över barnen vid 3-4 års ålder till syskongruppen. Barnantalet är större där

och det pedagogiska arbetet är också utformad efter barnens behov.

Men kom ihåg! Småbarnsgruppens utformning i waldorfförskolor kom som en önskan från föräldrarna och orsaken var, att från samhällets sida skapades inga möjligheter att vårda sina egna barn i hemmiljön.

De största barnkullarna, barn födda 1990,1991 är tonåringar idag:

Hur har det gått för dem som har slussats in i 6 årsverksamheter först?

Man blir ledsen som förälder när man ser hur intellektuella krafter ersatte samtalet, och hur våldsbenägenheten skjuter i höjden bland dessa barn.

Ni föräldrar som tagit del av mina tankar har alla fall möjlighet att begrunda vad ni vill att Ert barn skall kunna när det blir stort?

När skall en övergång från förskola till skola ske?

Men kom ihåg ni är de viktigaste redskapen i maktspelet där de ekonomiska argumenten är de viktigaste ledmotiven!

Ni har rätt att välja! Ni har rätt att skriva protestbrev! Ni har rätt att vända Er till politiker och skolor och uttrycka vad ni tycker om i 6 års frågan!

Ta ett medvetet, skolmoget beslut.

Eva Lazar
waldorfförskollärare på Martingården

Minnesanteckningar från möte med Föräldrareferensen den 6 sept 2007

Närvarande: Valborg Aldén/1A, Walter Cruz/1B, Barbro Bransome/2A, Dejan Klincov/2A, Åsa Öckerman/3/SR, Suzanne Hedberg/11, Britt Hirase/11-13-14

FR hade **besök av Sten Holmqvist**, nyanställd som fastighetsförvaltare. Sten har erfarenhet som byggare och som kock, och är också förälder i skolan. Han har haft fullt upp inför skolstarten att se till att alla lokaler är i ordning. Nu tar man fram en detaljerad arbetsbeskrivning. Sten är arbetsledare för vaktmästeriet. Lekskolorna hyrs av olika värdar men en del underhåll görs också där.

Vi fortsatte med mötet enligt dagordningen:

1. Vi **presenterade oss** för varandra och var och en beskrev något positivt om sin klass, om undervisningen eller skolan i stort: mina barn var glada åt att börja skolan, jag uppskattar allt skapande eleverna får jobba med, att man ser till helheten, lärarna ger så mycket av sig själva, tänker på varje enskilt barn.
Sussie och Britt upprepade att de önskar avgå som ordförande och sekreterare under hösten.
2. Då de nya representanterna inte haft möjlighet att läsa **föregående mötesanteckningar** bordlades genomgången av dessa till nästa möte.
3. Åsa **rapporterade från SR** att man jobbat med organisationen, man har anställt Sten H, jobbat med att få till ett eftermiddagshem i Trädgårdspaviljongen och med hur klasserna ska få plats i lokalerna (detta läsår finns 2 ettor, en 1-2:a och 2 tvåor).

På Skolverkets hemsida kan man hitta information om vad skolan "får och inte får" begära av föräldrar. Åsa påminde om att det är helt lagligt för föräldrar att på frivillig väg hjälpa skolan att få in pengar, och även att ha en klasskassa för att spara pengar till klassresor. Varje klass bör prata om hur man vill ha det i klassen. Att göra något för skolan med sina händer tillsammans med andra föräldrar ger mycket tillbaka.

Åsa uppmanade föräldrar som undrar över något att inte tveka att ta kontakt med sina barns lärare. Dessutom finns faddergruppen som hjälper nya föräldrar tillrätta.

Tillägg: nya föräldrar kan få mycket information och ställa frågor på de återkommande informationskvällarna för föräldrar.

Sussie **rapporterade från Stödföreningen** att man detta läsår fokuserar på

Gemensamt café för medarbetare och äldre elever

Att laga pizzaugnen på skolgården och skaffa en ugn till

Att arrangera fönsterputsning för föräldrar under vårterminen

Julbasaren lör 8 december

Tillägg: finns det intresserade föräldrar som vill ta hand om caféet? Kontakta

Sussie Hedberg 641 29 02, Peter Norberg 604 17 64,

Andrew Hickman 659 85 11

Under hösten kommer psykologen och läkepedagogen Göran Nilo och pratar om "waldorfpedagogik och barn i vår tid".

Samarbetet med bondgårdar fortsätter. Klass 3 har bokat in sitt första besök på en gård i Gnesta.

Martinmötet – stiftelsen Martinskolans årsmöte – hålls tis 23 oktober.

4. **Mötesdatum** för hösten bestämdes till mån 15 okt och ons 14 nov, kl 19-21 som vanligt.

5. **Övriga frågor:**

Barbro ville prata om sagor ur ett genusperspektiv, och om

att berätta sagor från andra kulturer. Vi hann inte med utan får prata om det nästa gång.

Tillägg: På Solglimten håller Louise Ejefors ett föredrag "Det kvinnliga och det manliga i sagovärlden" den 1 okt kl 19-21. Walter undrade om det finns intresse för ett internetforum för Martinskolans föräldrar. Han skriver ett förslag till nästa Martinblad.

Hur ställer sig skolan till de nationella proven i åk 3? Åsa kollar till nästa gång.

Tillägg: det beslutades i våras att vi skulle ha 2 personer som tittar på minnesanteckningarna. Vi glömde bort att utse någon på detta möte

Tillägg: Anette Bakir som är föräldrarepresentant i SR kommer att avgå ett år i förtid, då hennes dotter lämnat skolan. Alltså behöver vi en nya föräldrarepresentant.

Anteckningar av
Britt Hirase

Justerat av
Suzanne Hedberg

Glansigt och friskt hår?!

Hur vill du se ut i höst?

Ekologica heter den serien med färger, stylingprodukter,shampon, balsam och inpackningar som jag arbetar med.

Färgerna är utan ammoniak och med mindre kemikalier men täcker ändå grått hår, vi är den enda salongen i Stockholm som arbetar med dessa produkter, jag finns mitt i city på Kungsgatan 29 och är väletablerad sedan 1979 men för mer information besök gärna vår hemsida på www.seshomia.se.

Eller ring och prata med mig, Åsa 08-21 20 13,om du har några frågor eller vill boka tid.

Varmt välkommen!

Minnesanteckningar från möte med Föräldrareferensen 15 okt 2007

Närvarande: Ulf Eliasson/Solglimten, Mattias Karlsson/1A, Barbro Bransome/2A, Maria Agdler/2B, Åsa Öckerman/3/SR, Lena Carlsson/3-4, Maria Misgeld/4, Hans Carlén/10, Suzanne Hedberg/11, Britt Hirase/11-13-14 samt Dag Retsö med barn i klass 2 och 5.

1. **Vi presenterade oss** och alla berättade något positivt från sin klass/lekskolegrupp.
2. **Anteckningarna** från 18 april och 6 september lades till handlingarna.
3. **Kandidat till SR**

Dag Retsö presenterade sig. Fick kontakt med antroposofins praktiska sida i Sydamerika för många år sedan. Där fanns jordbruk, skola, förskola, antroposofisk medicin. Självklart för honom att hans barn skulle gå i waldorfskola. Dag är lärare vid Stockholms universitet vid Institutionen för spanska, portugisiska och latinamerikastudier, med inriktning på samhällsfrågor och forskare/doktorand vid Ekonomisk-historiska Institutionen, historisk klimatforskning.

Dag menade att förädrakollektivet har mycket att erbjuda skolan, och vill bidra till att få igång ett ökat föräldraengagemang.

Åsa berättade att det finns två stiftelser; Stiftelsen Martinskolan och Byggnadsstiftelsen.

Byggnadsstiftelsen (BS) äger lokalerna. Vi har den konstruktionen som en säkerhet, för att ha lokaler att börja på nytt i, för den händelse Martinskolan skulle få allvarliga ekonomiska problem.

Tillägg: BS består för närvarande av 3 medarbetare och 1 förälder.

Stiftelserådet (SR) har juridiskt och ekonomiskt ansvar för Stiftelsen Martinskolan. SR består av minst 3 föräldrar och 3 medarbetare. Just nu jobbar man med att utveckla skolans organisation. Uppdraget i SR är ett styrelsearbete. SR har möte varannan vecka med kommunikation dessemellan. Ibland extra möten. Protokoll från SR:s möten finns att tillgå på kansliet för de som så önskar. Sekretessbelagda ärenden lämnas naturligtvis inte ut. SR jobbar både övergripande och visionärt men även med praktiska frågor t ex konflikter eller särskild studiegång för elever.

**FR enades om att föreslå Dag Retsö som vår kandidat till SR.
Martinmötet hålls tisdagen 23 oktober kl 19.30.**

Rapporter

Åsa berättade från SR om en fråga som pågår just nu: några föräldrar vill ha skjuts från stan för sina barn. Några förordade att föräldrarna själva ordnar med samkörning.

Stödföreningen: Sussie (som sitter i styrelsen) berättade om caféet för de äldre eleverna och för medarbetarna. LP har fredagar och fortsätter med det. Vi efterlyser föräldrar som vill vara med i en bakgrupp, så vi kan servera gott, hembakt matbröd, som ju också blir billigare. Efterlys personer till **bakgrupp!**

Föräldrar får stödja skolan ekonomiskt genom basarer, arbetsgrupper osv, men får även skänka pengar.

Skolan har bara ställt sig bakom Waldorfskolefederationens protester mot **nationella prov i åk 3**. Vi i FR har skrivit till utbildningsministern och till riksdagens ledamöter i utbildningsutskottet.

Waldorfskolan har fått nej till undantag från nationella prov, men Waldorfskolefederationen har inte givit upp. De har skrivit igen och "politiska vänner" från olika partier har tagit

upp detta i riksdagen. De klurar på vad man ska göra om det fortfarande blir ett nej. Enligt federationen ska inte proven införas förrän 2009.

SFWF har inte kommit med någon protest, det är bara enskilda skolor som gjort det.

Vi föräldrar bör väl också ha en plan? Hur ska vi agera? Vi hade ett samtal om denna viktiga fråga. Hans menade att detta är ett ypperligt tillfälle att berätta vad waldorf står för. Här prövas waldorfvärlden i sin grund... Står vi pall för det här?

Hans fick i uppdrag att hitta en lämplig person som på ett inspirerande sätt kan berätta och förklara varför man inte vill ha prov i åk 3.

Waldorfskolefederationens skrivelser - finns de? FR har fått kopia på ett utkast till remissvar från federationen. Intresserade kan få kopia på nästa FR-möte av detta eller av det slutliga remissvaret om vi hunnit få det

På näste FR-möte 14 nov kommer Jessica Thorell (och Sven Wängberg i mån av tid) och berättar om tankar som lever i gymnasiegruppen angående det framtida gymnasiet. Tankar på ett gemensamt innerstadsgymnasium finns. Oslo har ett gemensamt gymnasium som blivit en succé. Ska vi bjuda in några flera? 9:an t ex.

Tillägg: Detta utökade FR-möte kommer av tidsskäl att senareläggas., och då inbjuds alla till Öppet möte med särskild inbjudan till klass 7, 8 och 9. Datum kommer senare 14 nov blir alltså ett vanligt FR-möte.

Louise Ejefors (som utbildar waldorfförskolepedagoger) höll föredrag på Solglimten under titeln Det kvinnliga och det manliga i sagovärlden.

Dag nämnde att det finns en bok –Sagornas förtrollade värld av Bruno Bettelheim, som inte var waldorfpedagog. Bokens budskap och waldorfpedagogikens synsätt ligger rätt nära varandra i hur man ser på sagor och deras symbolik.

Flera tyckte det är en intressant fråga att prata vidare om. Förslag att ta upp med pedagogerna i de lägre årskurserna om att ordna möte där man kan samtala om detta.

5. Övriga frågor

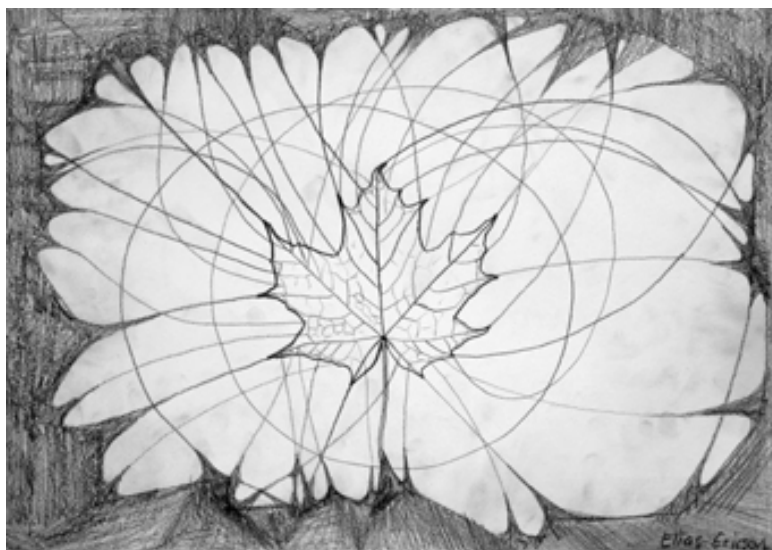
Frågan om vilka som har förtur vid intagning till klass 1 togs upp. Vår uppfattning är att de barn, vars föräldrar valt waldorfförskola för dem, måste ha företräde framför de som endast gått ett år i förskoleklass. Att förskoleklasser startades berodde på att man tidigare inte fyllde klass 1 med 'lekskolebarn'. Det var bra då, men nu är situationen annorlunda.

Åsa fick i uppdrag att skriva till SR om FR:s hållning i denna fråga.

Antecknat av Reviderat

Britt Hirase

Suzanne Hedberg

Välkommen till öppna helger: Eurytmi Sthlm/Järna

Det nya utbildningsinitiativet inom Rudolf Steinerhögskolan växer nu vidare och har för närvarande 4 år på deltid.

Eurytmi Sthlm/Järna erbjuder i år följande inriktningar:

Eurytmis grunder

en kurs öppen för alla intresserade av personlig utveckling
Omfattning 2 år, 15 helger samt en sommarvecka/år;
Fredag kl.16.00- lördag kl. 16.00. Det är även möjligt att gå
enstaka helger.

Kalendarium 2007/2008

genomgående teman under året är: Konsonanterna/Zodiakens
konstituerande krafter för kropp och själ.

S, SCH, Z "Tanke

9.11- 10.11 i Järna/ 23.11- 24.11 i Årsta

G, K "Beslut" 7.12- 8.12 i Järna

L "Tankens konfrontation med världen"

18 - 20.1 OBS: Långhelg

M, "Sökande av inre balans" 15 - 16.2

N, "Ödet" 7-8.3

V "Händelse" 11-12.4

R "Vilja" 9,10, 11.5 OBS: Långhelg

H "Förmåga till handling" 23-24.5

F "Impuls till handling" 6-7.6

Sommarvecka i Järna 23 -27. 6

Vi har i år ett 3:e och 4:e år med blivande **Eurytmiinstruktörer**
inriktning förebyggande hälsovård/organisationsutveckling.

Friskvård:

Eurytmi förenar ökad kroppsmedvetenhet med själslig
smidighet och balans. I den förebyggande hälsovården är just
integreringen av kropp och själ av intresse

Organisationsutveckling:

Fler och fler företagsledningar upptäcker idag att flödet i interaktionen internt och externt är avgörande för företagets utveckling. Eurytmin kan vara det instrument som tydliggör och stärker förändringsarbetet.

Utbildningens 3 huvudlärare är:

Maria Birnbaum; med 20-årig erfarenhet av att utbilda eurytmister, på senare år även med eurytmi inom managementutbildning, läkeeurytmi och kurser i personlig utveckling.

Peter de Voto; som under många år har arbetat fram rörelseövningar som utvecklar kreativiteten, samspelet med andra och lyhördhet/initiativ.

Markus Keller; läkeeurytmist på Mikaelgården och sedan 20 år på Vidarkliniken där han på senare tid även utvecklat eurytmiövningar i grupp som ej är sjukdomsrelaterade utan allmänt stärkande.

I utbildningen ingår:

- att bygga instrumentet: hållning, rörlighet och balans
- att stämma instrumentet: övande av flöde, dynamik
- att hitta rätt muskeltonus så att rörelsen strömmar fritt
- att spela på instrumentet: utveckla ett rörelsespråk.

Rörelsen blir till röst, med klangfärg, melodi, rytm och andning. Förmågan att få rörelsen att sjunga utvecklas i samspel med musik av olika slag. Musik är rörelse. I övandet utvecklas en rörelsens musik. Att kommunicera, få rörelsen att tala, övas genom att dyka in i de skapande gester och stämningar som finns i språket.

Konsonantrörelserna som livgivande och skulpturalt formskapande. Vokalklangerna som en hel skala i det egna själslivet. Genom

att öva eurytmi kan jag öppna mig för och fördjupa den själsligt-andliga dimensionen i mig. Förmågan att fokusera skapas genom personlighetsutvecklande självkännedom. Samtidigt samspelar jag genom rörelsen med andra. Rörelserna kommunicerar med naturens livskrafter. Min livsenergi och möjlighet till samspel utvidgas.

Eurytmin är en möjlighet att integrera mitt inre, mina tankar och känslor, att tydliggöra och uttrycka mig. Och genom eurytmin utvecklar jag en rörlighet som ger en större mötesyta och scen att agera på. Min kommunikation med världen djupnar och växer

För info och kontakt:

Maria Birnbaum

Tel 08-551 500 31

E-post: maria.birnbaum@tele2.se

Sekretariatet Tel 08-551 503 25

Till katalogen

Elever och föräldrar

Sid 3 & sid 40 Suzanne Hedberg, faddergruppen, respektive
FR-representant i klass 11, rätt mailadress:
varis@comhem.se

Kalendarium

Höstterminen 07

November

17	lör	Hantverksdag kl 10.00 - 15.00
22	tor	Tankar om gymnasiets framtid, kl 19.00 - 21.00
23	fre	Öppet Hus på Solbacka kl 10.00 - 11.30
24	lör	Hantverksdag kl 10.00 - 15.00
28	ons	Gemensamt föräldramöte för klass 10-12

December

8	lör	Julmarknad 11.00-15.00
20	tor	Julavslutning i skolan
21 dec - 6 jan		Jullov

Kalendarium (fortsättning)

Vårterminen 08

Januari

7	mån	Vårterminen börjar, lovdag för elever i kl 1-8
14	mån	Öppet Hus på gymnasiet kl 12.00 - 16.00
19	lör	Redovisning av klass 12:s enskilda årsarbeten kl 10.00 -15.00
24	tor	Vinterdag för klass 7-12
25	fre	Svenskt waldorfläramöte, lovdag

Februari

1	fre	Klass 12:s spel
2	lör	Klass 12:s spel
22	fre	Maskerad
vecka 9		Sportlov

Mars

8	lör	Redovisning av klass 12:s enskilda årsarbeten kl 10.00 -15.00
20	tor	Skoldagen slutar 12.00
vecka 13		Påsklov

Maj

2	fre	Lovdag
---	-----	--------

Juni

5	tor	Betygslov, alla elever lediga
10	tis	Sommaravslutning